

KONTROLLKOMMISSJONEN
for psykisk helsevern

Sivilombudet
Aurora Lindeland Geelmuyden

postmottak@sivilombudet.no

Trondheim, 14.05.2023

**VEDRØRENDE OVERSENDELSE AV BESØKSRAPPORT – ST OLAVS HOSPITAL
– REGIONAL SIKKERHETSAVDELING**

Det vises til oversendelse 14.02.2023 med frist for tilbakemelding om oppfølgingen av rapportens funn og anbefalinger innen 15.05.2023.

Mekaniske tvangsmidler

Når det gjelder begrunnelse for vedtak og gjennomgang av slike, synes ikke rapporten å være speilet opp imot de merknader Kontrollkommissjonen har hatt samt de svar/begrunnelser sykehuset herunder har kommet med.

Ved gjennomgang av kontrollkommissjonens rapporter ser en at det var merknader om varighet/begrunnelse for året 2021 i følgende møter:

20.07.2021, 03.08.2021, 17.08.2021, 12.10.2021 og 26.10.2021. (2020 er ikke gjennomgått) Merknader fra Kontrollkommissjonen har bl.a. gått ut på manglende begrunnelse vedrørende varighet, 8 timers vurderinger og bruk av reimer mens pasienter sover. Sykehuset har svart opp de merknader som er kommet, og gitt begrunnelser. Det fremkommer som svar på merknader at Sykehuset er enige om at man som hovedregel ikke skal benytte reimer om natt/mens pasient sover og at man alltid skal vurdere å løsne pasient fra belter under søvn.

Kontrollkommissjonen har reagert på at dette ikke alltid er gjort, og sykehuset synes å ha innrettet seg etter Kontrollkommissjonens merknader til dette.

Skjerming/besøk

Forhold rundt besøk på skjerming er tatt opp med sykehuset. Sykehuset har etter merknad fra Kontrollkommissjonen om dette i 2021 bekreftet (den 17.08.2021) at sykehuset ikke kan nekte besøk til pasienter på skjerming. Det ble samtidig bekreftet at kvalitetsrådgiver skulle gå

KONTROLLKOMMISJONEN
for psykisk helsevern

gjennom de prosedyrer man har vedr besøk på skjerming den 17.08.2021.
Kontrollkommisjonen har ikke registrert noen problemer rundt dette etter den tid.

Når det gjelder praktiseringen av skjerming, har sykehuset en etablert praksis med gradvis utprøving for den det gjelder. Dette er noe Kontrollkommisjonen mener har fungert godt. Kontrollkommisjonen er enig i at beskrivelser i journaler etc. vedr. faktisk grunnlag for skjerming heller ikke alltid er tilstrekkelig beskrevet i selve vedtakene. Der Kontrollkommisjonen ser at det ikke foreligger tilstrekkelig begrunnelse, tas dette opp med sykehuset. Noen ganger avklares merknadene med sykehusets representant og/eller man undersøker samtidig i journal om det finnes tilstrekkelig begrunnelse.

Kontrollkommisjonen er uenig i at sykehuset benytter skjerming i større grad enn det loven åpner for. Kontrollkommisjonen kan imidlertid være enig i at selve vedtakene (fortrinnsvis ved gjentatte, fortløpende vedtak) ikke alltid inneholder tilstrekkelig begrunnelse. Dette er noe Kontrollkommisjonen også i det videre vil følge med på, undersøke og avklare.

For ordens skyld bemerkes at sykehuset er i en ny prosess med å utarbeide rutiner/verktøy for å sikre at alle vedtak inneholder vurderinger av alle vilkår som skal vurderes i de ulike vedtak.

Retten til kommunikasjon

Kontrollkommisjonen bemerker at sykehuset ikke opererer med et totalforbud mot mobiltelefon.

Forbud i husordensregler mot bruk av mobiltelefon/nettbrett på posten er tatt opp med sykehuset flere ganger. Dette ble bl.a. tatt opp 24.11.2020. Utfordringen har vært at loven og lovens forarbeider åpner for regulering i husordensregler. Forarbeidene/merknadene er for øvrig også inntatt i Kontrollkommisjonens protokoll av 24.11.2020, og er sendt sykehuset som grunnlag for ny vurdering.

I februar 2021 oppga sykehuset at de av sikkerhetshensyn ikke ønsket å åpne for mobiltelefon/nettbrett på postene. Utenfor posten, og bl.a. på aktivitetsbygget, er det ikke forbud.

Den 12.10.2021 tok Kontrollkommisjonen opp dette på nytt og anbefalte at sykehuset utvidet adgangen til bruk, og f.eks. knyttet dette opp imot nivåstige/fungering. I svar den 26.10.2021 oppgir sykehuset at det ikke er ønskelig å gjøre endringer, men at man vil gjennomføre tilpasninger knyttet til nivå/fungering. Noe totalforbud eksisterer således ikke.

Under henvisning til det ovennevnte mener Kontrollkommisjonen at sykehuset har hjemmel til å begrense tilgang/bruk i husordensreglene da loven og lovens forarbeider åpner for dette.

KONTROLLKOMMISJONEN

for psykisk helsevern

Kontrollkommisjonen er uenig i at det ikke er gjort grundigere juridiske undersøkelser av dette spørsmål. Forholdet er gjentatte ganger undersøkt, vurdert og tatt opp av Kontrollkommisjonen, samt vurdert og redegjort for av sykehuset. Det er korrekt at Kontrollkommisjonen ikke har bedt Helsedirektoratet om tolkning av bestemmelsen. Dette er fortsatt ikke gjort. Sykehuset har i denne prosessen gradvis åpnet for mer bruk av mobiltelefon, og det arbeides d.d. med ytterligere utvidelser og revidering av husordensreglene.

Kontrollkommisjonens organisering

Kontrollkommisjonens medlemmer og dens varamedlemmer deler forholdsvis likt på arbeidet slik at alle involveres. Medlemmer/vara rullerer slik at alle gis anledning til å møte alle. Rullering har foregått hvert halvår. Inneværende år har tanken vært å rullere etter ett år, jf at det uansett skjer flere interne bytter både blant leder/vara leder og medlemmer.

Den informasjon som er nødvendig å få til neste møte er inntatt i protokollen, herunder er alt som er gjennomgått, vurdert, merknader mv. inntatt i denne. Vedtak er også vedlagt. Leder fra forrige møte forbereder saker til neste møte. Det er videre faste årlige møter der alle medlemmer møtes. Medlemmene rullerer noe i tillegg ifbm interne bytter. I tillegg møtes leder og varaleder hver gang etter kontroll for oppdatering/formidling.

Problemer/utfordringer/erfaringer/ nytt/klager etc. tas opp og drøftes jevnlig. All informasjon deles mellom alle medlemmer via digipost (det som er av sensitiv informasjon, dvs. protokoller/merknader/vedtak etc.) og via mail dersom det er generell informasjon.

Kontrollkommisjonen er derfor uenig i at den er organisert på en måte som ikke ivaretar pasientenes velferd og rettigheter, og ikke sikrer kontinuitet og god informasjonsdeling. Det fremstår litt uklart hva Sivilombudet anbefaler her. Kontrollkommisjonen mener at det å ikke slippe varamedlemmer til, ikke fremstår som en bedre løsning.

Samtale med pasienter

Slik denne side ser det har Sivilombudet en uriktig oppfattelse mht. påstanden om at Kontrollkommisjonen ikke på selvstendig grunnlag oppsøker/har samtale med pasienter på postene. Kontrollkommisjonen oppsøker og hilser på alle pasienter som er i fellesareal, og har fokus på å minimum ha en samtale med alle nye pasienter. I tillegg oppsøkes skjermingsenheter hver gang. Det Kontrollkommisjonen ikke gjør, er å gå inn i pasientrom der døren er lukket. Her ber vi en fra personalet, som kjenner pasienten og hvilken tilstand/situasjon pasienten er i, banke på døren (med Kontrollkommisjonen stående bak), åpne og sjekke om pasienten er der (pas kan være opptatt på do/dusj og/eller sover og/eller ønsker å være i fred). Personalet sier ifra om at Kontrollkommisjonen er på runde og at man nå har mulighet for en prat/hilse på om man ønsker det. Noen ganger ønsker pasienten en prat, noen ganger vil pasienten være i fred/sove.

Når det gjelder selve samtalene med pasientene, er personal på sykehuset ofte til stede eller i nærheten, mens andre ganger ikke. Enkelte ganger er det åpenbart at personal må være til stede. Noen ganger er det åpenbart at personal ikke trenger å være til stede. Noen ganger har

KONTROLLKOMMISJONEN
for psykisk helsevern

vi en runde med personalet om hva som er tilrådelig. Vi oppgir alltid til sykehuset at Kontrollkommisjonen ikke vurderer risikoen ved å ha samtaler alene med pasienter. Dette er noe sykehuset må vurdere risikoen ved i forhold til den enkelte pasient.

Med hilsen

Henning Dragsnes
Kontrollkommisjonen
leder